

“Els partits polítics són la baula dèbil del procés català”

Pere Martí, redactor de política de ‘8 al dia’ de 8TV, explica en ‘Escac a l’Estat’ (Ed. Pòrtic) detalls desconeguts del 9N, com la trucada que el mateix 9N va fer al conseller d’Interior, Ramon Espadaler, a la vice-presidenta, Joana Ortega, exigint-li la llista dels voluntaris del procés participatiu.

Diu al llibre que “una constant d’aquest procés és que mentre els polítics es barallen, la societat civil va empenyent, aliena als tacticismes partidistes i als càlculs electoralistes”. Durant tot el procés?

—Sí, és una constant en tot el procés des des l’11 de setembre de 2012. Encara avui la societat civil és la que empeny els partits polítics a tirar endavant el procés, a concretar els objectius de l’Estat propi i també a forçar la unitat: al mes de desembre, quan semblava impossible perquè els partits s’havien barallat després del 9N, i ara, amb la represa del procés aquests dies amb el full de ruta, la incorporació d’experts d’Esquerra al Govern i l’acte que es farà el 24 d’abril al Palau Sant Jordi. La societat civil, la gent, és el motor del procés i els partits són la baula dèbil del procés català. Quan la societat civil s’ha enretirat i s’ha deixat el procés només a les mans dels partits, el procés s’ha embarrancat.

—Un dels moments més tensos del procés són les reunions al Palau de Pedralbes, al Palau Robert un mes abans del 9N per decidir quina havia de ser l’alternativa a la “consulta legal”. S’ha dit que el paper de la CUP en aquell moment va ser cabdal. Hi està d’acord?

—La CUP va llegir molt bé el que estava passant. La intenció de Convergència, ERC, la CUP i Iniciativa era fer una consulta legal i autoritzada. Es fan tots els tràmits perquè això sigui així, una llei de consultes. Evidentment, el Govern espanyol, que no respecta

el dret a decidir dels catalans, suspèn la consulta. Un cop suspesa s’han de buscar altres mecanismes de simulacre de consulta que no tindrà validesa legal però que sí que té un fort impacte polític si hi ha alta participació. És evident que no és la consulta que volien ni els partits polítics ni l’Assemblea ni Òmnium. Però és l’única manera de fer-ho i és un acte de desobediència. La CUP, que és un partit amb una llarga tradició independentista per al qual la desobediència és un instrument de lluita contra l’Estat, llegeix ràpidament que la segona consulta no és descafeïnada: és un acte de desobediència que pot tenir un alt valor polític. Curiosament fan la mateixa lectura que Artur Mas.

—I va tenir impacte polític?

—Com a acte de desobediència és el més importat que ha fet mai Catalunya i un dels més grans de la història d’Europa, equiparable a models de desobediència històrics com Martin Luther King, Gandhi, etc...

—Explica en el llibre que Joana Ortega va visitar Soraya Sáez de Santamaría el dia abans de l’aprovació de la llei de consultes. Això és nou.

—Sí, la vice-presidenta va informar el president que té aquesta última possibilitat de negociar. El president li diu: “No servirà de res però vés-hi”. Ella hi va amb tot el secretisme. Evidentment no ho comunica a la premsa; no ho sap ni el xofer de la Delegació de Madrid. És l’últim intent per constatar que el Govern espanyol no té la més mínima voluntat de dialogar, o negociar, sobre de la consulta. Quan el PP diu que el Govern de Mas no ha volgut negociar

és mentida perquè el Govern de Mas va estar negociant fins a l’últim dia, fins el dia abans d’aprovar la llei de consultes.

—També diu que, pocs dies abans del 9N, 5.000 persones que s’havien apuntat com a voluntaris es donen de baixa. Hi va haver nervis a Governació, en aquell moment?

—Entre dijous, divendres i dissabte [6, 7 i 8 de novembre] es donen de baixa 5.000 persones i llavors l’equip tècnic de Governació, que és el que s’encarregava de distribuir els voluntaris de mesa, els responsables, etc., ha d’anar reemplaçant cada persona que es dona de baixa. I tant la nit del 7 al 8 com la del 8 al 9 s’està treballant fins a altes hores de la matinada perquè no quedi cap forat per omplir, perquè tots els instituts obrin, perquè totes les meses funcionin, perquè hi hagi un ordinador a cada mesa, etc. Per sort, s’hi havien apuntat 40.000 voluntaris, 20.000 més dels que demanava el Govern. Els voluntaris van salvar la consulta.

—També hi ha un episodi que no s’havia explicat fins ara sobre el membre del Govern que no desobeeix la justícia espanyola en el seu intent de perseguir el 9N.

—Fruit d’unes denúncies de grups feixistes com Plataforma per Catalunya, etc., la fiscalia demana el nom de tots els voluntaris que participaven en la consulta —els 40.000— als responsables organitzadors de la consulta, que són membres del Govern, però també al director general de la Policia, Albert Batlle. Albert Batlle s’intenta posar en

“El 9N Ramon Espadaler va trucar a la Joana Ortega per exigir-li els noms dels voluntaris que demanava la Fiscalia.”

contacte amb la vice-presidenta Joana Ortega. La Joana Ortega no li respon –perquè ja estem parlant del 8 de novembre al vespre i el 9N al matí. Finalment qui truca a la Joana Ortega és el conseller d’Interior, Ramon Espadaler. I li exigeix els noms dels voluntaris –un fet sorprenent en un membre del Govern que organitza la consulta. La Joana Ortega li diu que ni parlar-ne i es produeix una tensa discussió entre tots dos membres del Govern, que els lectors trobaran al llibre. La vice-presidenta li respon que això no és possible i que, a més, seria una irresponsabilitat política delatar 40.000 persones. Sembla mentida que un responsable d’un partit polític nacionalista li demanés això. El que fa la vice-presidenta és una carta perquè consti que ella no té aquestes dades. Al final, evidentment, qui té una querella pel 9N és Joana Ortega. Qui no té cap querella és Ramon Espadaler.

—**Dos membres del Govern i dos membres del mateix partit.**

—Dos membres d’Unió Democràtica, sí. De vegades tendim a generalitzar sobre els partits, però en situaci-

ons limit l’important són les persones. Aquí no només el president Mas, també altres consellers i dirigents d’Unió Democràtica de Catalunya, van estar a l’altura de les circumstàncies.

—**Després del 9N va arribar el distanciament dels partits i la reconciliació. S’ha perdut l’oportunitat de fer una llista única?**

—Era la proposta d’Artur Mas. Jo entenc aquesta proposta i entenc també els recels d’Esquerra Republicana a assumir-la perquè suposava sacrificar les sigles dels partits –tant per a Mas com per a ERC– i fer una llista de país. Però els resultats i el pas del temps demostren que s’ha perdut il·lusió i que aquesta il·lusió només es recupera amb gestos d’unitat. No sé quins han de ser aquests gestos, però ara ja hi ha força enquestes que demostren que s’equivocaven aquells que deien que CiU i ERC guanyarien més vots anant per separat. CiU i ERC, per separat, no aconsegueixen més diputats. Ho demostra novament la darrera enquesta del CEO que, per a mi, és totalment creïble. Per revertir aquesta situació fan falta més gestos d’unitat perquè la unitat no és una suma demos-

còpica freda; la unitat genera il·lusió i la il·lusió mobilitza l’electorat sobiranista. D’aquí al 27 de setembre els partits han de fer coses perquè es recuperi la il·lusió i perquè aquesta il·lusió es tradueixi en una participació més alta. Si no, serà molt difícil poder fer un Govern sobiranista al Parlament de Catalunya que permeti engegar un procés constituent.

—**En teoria, segons Josep Rull, caldria guanyar 500.000 vots més per guanyar un referèndum.**

—Sí, però el fet és que primer hi ha unes eleccions i després el referèndum –sigui constituent o de ratificació d’independència, tant és. Però, si volen tirar endavant el procés, primer els sobiranistes han de guanyar les eleccions del 27 de setembre. I hi ha una dada estadística: el no, que no estava mobilitzat fa dos anys, ara està mobilitzat a través de Podem, que són el relleu del PP i el PSOE en el front unionista. Si haguessin celebrat les eleccions el 9N, com va proposar Mas a Junqueras en la reunió del 7 d’agost, aquest factor no hauria existit.

Àlex Milian